

489

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 7 grudnia 1949 r.

w sprawie ustalenia wzorcowego statutu dla gminnych kas spółdzielczych.

Na podstawie art. 23 ust. 1 dekretu z dnia 25 października 1948 r. o reformie bankowej (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 412) zarządzam, co następuje:

§ 1. Ustala się wzorcowy statut dla gminnych kas

spółdzielczych, stanowiący załącznik do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu: *K. Dąbrowski*

Załącznik do rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 7 grudnia 1949 r. w sprawie ustalenia wzorcowego statutu dla gminnych kas spółdzielczych poz. 489).

S T A T U T

Gminnej Kasy Spółdzielczej.

I. Przepisy ogólne.

§ 1. Spółdzielnia nosi nazwę: „GMINNA KASA SPÓŁDZIELCZA“.

w
z odpowiedzialnością udziałami
zwana w dalszym ciągu „Kasą“.

§ 2. 1. Siedzibą Kasy jest

2. Terenem działalności Kasy są:
gmina (y)
w powiecie

3. Kasa zostaje założona na czas nieograniczony.

§ 3. 1. Kasa powstaje na podstawie dekretu z dnia 25 października 1948 r. o reformie bankowej (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 412).

2. Centralą finansową, organizacyjną i rewizyjną Kasy jest Bank Rolny.

II. Cel i zasady działalności.

§ 4. 1. Celem działalności Kasy jest pomoc w podnoszeniu dobrobytu i kultury bezrolnych, małorolnych i średniorolnych chłopów, zgodnie z planami rozwoju gospodarczego wsi, oraz obrona ich przed lichwą i wyzyskiem kapitalistycznym na wsi. Cel ten Kasa realizuje w ścisłej współpracy ze Związkiem Samopomocy Chłopskiej.

2. Kasa gromadzi środki pieniężne w formie wkładów i oszczędności swych członków i innych osób.

3. Kasa ustala zapotrzebowanie kredytów dla indywidualnych gospodarstw rolnych swego terenu na podstawie wytycznych Banku Rolnego, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bezrolnych, małorolnych i średniorolnych chłopów.

4. Kasa rozdziela zarówno zgromadzone przez siebie, jak i uzyskane ze źródeł państwowych środki pieniężne, zgodnie ze stwierdzonymi potrzebami oraz stosownie do postanowień statutu i do ustalonych przez władzę nadzorcze zasad.

III. Członkowie, ich prawa i obowiązki.

§ 5. 1. Członkami Kasy mogą być wszystkie osoby zamieszkałe na terenie działalności Kasy, z wyjątkiem osób znanych na terenie gminy jako wyzyskiwacze. Członkami Kasy mogą być również spółdzielnie i inne osoby prawne sektora uspołecznionego.

2. Kandydaci na członków podpisują deklarację członkowską i wpłacają wpisowe. O przyjęciu na członka Kasy decyduje Zarząd Kasy.

3. W razie odmowy przyjęcia kandydat ma prawo odwołać się do najbliższego Walnego Zgromadzenia Kasy, które rozstrzyga ostatecznie.

§ 6. Członkowie mają prawo:

- 1) uczestniczyć w zebraniach członkowskich,
- 2) wybierać i być wybieranymi do władz Kasy,
- 3) korzystać z pożyczek i innych usług Kasy.

§ 7. Członkowie mają obowiązek:

- 1) wpłacić wpisowe oraz zgłoszone udziały,
- 2) stosować się do postanowień statutu, regulaminów oraz uchwał Walnych Zgromadzeń Kasy,
- 3) współpracować w przeprowadzaniu zasad i osiągnięciu celów Kasy.

§ 8. Członkostwo ustaje na skutek:

- 1) śmierci członka Kasy,
- 2) wykluczenia z Kasy uchwałą Walnego Zgromadzenia powziętą na wniosek Zarządu lub Komisji Rewizyjnej, jeżeli członek nie wypełnia obowiązków, przewidzianych statutem, regulaminem i uchwałami władz Kasy, bądź też świadomie szkodzi Kasie,
- 3) pisemnego wypowiedzenia, złożonego Zarządowi Kasy co najmniej na trzy miesiące przed końcem roku, i po uprzednim uregulowaniu zobowiązań wobec Kasy.

IV. Organa Kasy.

§ 9. 1. Statutowymi organami Kasy są:

- 1) Walne Zgromadzenie,
- 2) Zarząd,
- 3) Komisja Rewizyjna.

2. Społecznymi organami kontroli Kasy są:

- 1) Gminne Zebrania Członkowskie,
- 2) Zarząd oddziału gminnego Związku Samopomocy Chłopskiej lub wydzielony przez niego Komitet Kredytowy.

Walne Zgromadzenie.

§ 10. Walne Zgromadzenie jest władzą zwierzchnią Kasy.

§ 11. Walne Zgromadzenie:

- 1) wybiera i odwołuje:
 - a) Przewodniczącego i pozostałych członków Zarządu,
 - b) Komisję Rewizyjną,
- 2) rozpatruje i zatwierdza:
 - a) sprawozdania półroczne z akcji pożyczkowej i sprawozdanie roczne Zarządu wraz z bilansem oraz rachunkiem strat i nadwyżek,
 - b) sprawozdania półroczne i roczne Komisji Rewizyjnej,
 - c) plany półroczne i roczne działalności Kasy wraz z budżetem,
- 3) rozpatruje sprawozdania rewizyjne Banku Rolnego, bądź innych organów kontrolnych oraz sprawdza na podstawie sprawozdań Komisji Rewizyjnej wykonanie poleceń porewizyjnych,
- 4) oznacza wysokość wpisowego,
- 5) określa najwyższą granicę zobowiązań kredytowych Kasy,
- 6) uchwała sposób podziału nadwyżek i pokrycia strat,
- 7) uchwała wykluczenie członka z Kasy w przypadkach przewidzianych statutem,
- 8) decyduje w sprawach nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości,
- 9) rozpatruje odwołania członków od decyzji Zarządu,
- 10) przyjmuje statut i uchwała jego zmiany; uchwały o przyjęciu statutu i jego zmianach wymagają zatwierdzenia Banku Rolnego.

§ 12. Walne Zgromadzenia są zwyczajne i nadzwyczajne.

§ 13. 1. W Walnych Zgromadzeniach spółdzielni, których teren działania obejmuje jedną gminę, a liczba członków nie przekracza 300 osób, biorą bezpośredni udział wszyscy członkowie spółdzielni.

2. W Walnych Zgromadzeniach spółdzielni, których teren działania obejmuje jedną gminę, lecz liczba członków przekracza 300 osób, biorą udział delegaci członków wybrani na zebraniach gromadzkich lub zebraniach gminnych.

3. W Walnych Zgromadzeniach spółdzielni, których zasięg działania obejmuje więcej niż jedną gminę, biorą udział bez względu na liczbę członków zrzeszonych w spółdzielni, wybrani na zebraniach gminnych delegaci członków.

4. Delegaci wybierani są na okres jednego roku, po jednym na każdym dziesięciu członków Kasy.

5. Gromady, na terenie których mieszka mniej niż 10 członków, wybierają jednego delegata.

§ 14. 1. Zwyczajne Walne Zgromadzenia zwoływane są:

- 1) Walne Zgromadzenie sprawozdawcze roczne w I kwartale po zakończeniu roku obrachunkowego,
- 2) Walne Zgromadzenie sprawozdawcze półroczne w III kwartale roku obrachunkowego.

2. Walne Zgromadzenie, zwołane w terminie zwyczajnym, powinno omówić potrzeby kredytowe oraz skontrolować, komu i na jakie cele zostały udzielone pożyczki.

§ 15. 1. Zarząd zwołuje Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie na żądanie:

- 1) Komisji Rewizyjnej,
- 2) Zarządu oddziału gminnego Związku Samopomocy Chłopskiej,
- 3) Banku Rolnego.

2. Walne Zgromadzenie Nadzwyczajne powinno się odbyć w ciągu miesiąca od daty zgłoszenia żądania.

§ 16. O czasie, miejscu i porządku obrad Walnego Zgromadzenia powiadamia Zarząd Kasy co najmniej na 14 dni przed terminem Zgromadzenia przez wywieszenie odpowiednich ogłoszeń w lokalu Kasy, Gminnych Spółdzielniach Samopomocy Chłopskiej, w lokalach zarządów oddziałów gminnych Związku Samopomocy Chłopskiej oraz w lokalach Zarządów Gminnych z terenu działania Kasy. O czasie, miejscu i porządku obrad Walnego Zgromadzenia powinien powiadomić Zarząd w tym samym terminie właściwy terytorialnie powiatowy Oddział Banku Rolnego oraz Gminne Rady Narodowe i zarządy oddziałów gminnych Związku Samopomocy Chłopskiej z terenu działalności Kasy.

§ 17. W Walnych Zgromadzeniach oraz w zebraniach gminnych i gromadzkich uczestniczą z głosem doradczym delegaci Gminnych Rad Narodowych, Związku Samopomocy Chłopskiej i miejscowych spółdzielni. Delegaci ci legitymują się pisemną delegacją.

§ 18. 1. Walne Zgromadzenie Kasy zwołane zgodnie z § 16 statutu jest prawomocne przy obecności przynajmniej połowy ogólnej liczby delegatów lub członków w pierwszym terminie oraz bez względu na liczbę obecnych w drugim terminie. Drugi termin wyznacza się tego samego dnia nie wcześniej, niż po upływie godziny oraz nie później niż po upływie dwóch godzin po pierwszym terminie.

2. Uchwały na Walnym Zgromadzeniu zapadają wyłącznie w sprawach objętych porządkiem obrad.

3. Uchwały zapadają zwykłą większością oddanych głosów.

§ 19. 1. Walne Zgromadzenie wybiera przewodniczącego, który powołuje sekretarza i dwóch asesorów.

2. Z przebiegu Walnego Zgromadzenia spisuje się protokół, do którego wciąga się także powzięte uchwały i zgłoszone sprzeciwy. Protokół podpisują przewodniczący i sekretarz.

Z a r z ą d.

§ 20. Zarząd jest organem Kasy, kierującym jej działalnością według wytycznych Walnego Zgromadzenia i Banku Rolnego oraz zgodnie ze statutem i regulaminami, wydanymi przez Bank Rolny.

§ 21. W szczególności do zadań Zarządu należy:

- 1) opracowywanie planów potrzeb kredytowych dla indywidualnych gospodarstw chłopskich na terenie działania Kasy,
- 2) sporządzanie projektów budżetów i podziału nadwyżki lub pokrycia ewentualnych strat,
- 3) udzielanie pożyczek zgodnie z zatwierdzonym przez Bank Rolny planem kredytowym i na warunkach przez Bank ustalonych oraz na podstawie opinii zarządu oddziału gminnego Związku Samopomocy Chłopskiej,
- 4) kontrola właściwego zużycia pożyczek,
- 5) nawiązywanie w myśl zaleceń i instrukcji Banku Rolnego współpracy finansowej z miejscowymi spółdzielniami, instytucjami i przedsiębiorstwami w zakresie usprawnienia obrotu pieniężnego w terenie, a także dokonywanie rozliczeń swych członków i rolników z tymi instytucjami,
- 6) prowadzenie rachunkowości,
- 7) przyjmowanie pracowników w ramach budżetu,
- 8) składanie ze swej działalności kwartalnych sprawozdań Komisji Rewizyjnej, Gminnym Zebraniom Członkowskim oraz rocznemu i półrocznemu Walnemu Zgromadzeniu,
- 9) zwoływanie Walnych Zgromadzeń i Gminnych Zebrań Członkowskich.

§ 22. 1. Zarząd składa się z przewodniczącego, 2 członków zarządu i 2 zastępców członków zarządu, wybieranych na jeden rok przez Walne Zgromadzenie.

2. Zarząd reprezentuje Kasę wobec osób trzecich, władz i urzędów.

§ 23. Posiedzenia Zarządu odbywają się co najmniej raz na tydzień.

§ 24. Zobowiązania Kasy, dokumenty i wszelką korespondencję podpisują pod firmą Kasy bądź przewodniczący i jeden członek zarządu, bądź dwóch członków Zarządu.

§ 25. 1. Bank Rolny może zawiesić w czynnościach Zarząd Kasy, bądź poszczególnych jego członków w przypadku:

- 1) nieprzestrzegania przepisów statutu, bądź zarządzeń Banku Rolnego,

- 2) niewłaściwego wykonania planu potrzeb kredytowych,
- 3) działalności szkodliwej dla interesu publicznego.

2. Bank Rolny powierza w tych przypadkach wykonywanie czynności członków Zarządu innym wyznaczonym przez siebie osobom, do czasu wybrania przez Walne Zgromadzenie nowych członków Zarządu.

§ 26. Zawieszonym członkom Zarządu przysługuje prawo odwołania do Ministra Skarbu.

K o m i s j a R e w i z y j n a.

§ 27. 1. Komisja Rewizyjna nadzoruje działalność Zarządu i przeprowadza rewizję gospodarki i księgowości Kasy.

2. Komisja Rewizyjna składa się z . . . (5—9) członków wybranych na jeden rok.

3. Komisja Rewizyjna wybiera przewodniczącego i sekretarza Komisji.

§ 28. 1. Posiedzenie Komisji Rewizyjnej zwołuje przewodniczący w miarę potrzeby co najmniej raz na kwartał oraz na żądanie Zarządu lub Banku Rolnego.

2. Uchwały Komisji Rewizyjnej są prawomocne, jeśli w posiedzeniu uczestniczy przynajmniej połowa członków Komisji, w tym przewodniczący lub sekretarz.

§ 29. Komisja Rewizyjna wykonuje następujące czynności:

- 1) przeprowadza co najmniej raz na kwartał szczegółową kontrolę ksiąg i gospodarki Kasy oraz współdziała w rewizji przeprowadzanej przez Bank Rolny, bądź inny organ kontrolny,
- 2) czuwa nad prawidłowym i zgodnym z planem kredytowym udzielaniem przez Zarząd pożyczek,
- 3) kontroluje, czy zużycie pożyczek przez członków jest zgodne z celem,
- 4) wydaje opinię w sprawach planu potrzeb kredytowych, budżetów, bilansów i w innych sprawach zastrzeżonych jej uchwałą Walnego Zgromadzenia.

S p o ł e c z n e o r g a n a k o n t r o l i K a s y.

§ 30. W Kasach, w których Walne Zgromadzenie składa się z delegatów członków, powinny być co kwartał organizowane przez Zarząd Kasy — Gminne, a w Kasach obejmujących teren jednej gminy — Gromadzkie Zebrania Członkowskie, w celu omówienia planu potrzeb kredytowych gminy i gromady oraz złożenia sprawozdania, komu i na jakie cele zostały udzielone pożyczki w kwartale sprawozdawczym.

§ 31. W przypadku nieprzyjęcia do wiadomości sprawozdania Zarządu Kasy przez Gminne lub Gromadzkie Zebranie Członkowskie powinno być zwołane z tego powodu Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie przy zachowaniu wymogów § 15 ust. 2.

§ 32. 1. Członkowie Kasy uczestniczą w Gminnych Zebraniach tylko osobiście, członkowie — osoby prawne — przez upoważnionego przedstawiciela.

2. Każdy członek ma jeden głos bez względu na liczbę udziałów.

3. Członkowie nie uczestniczą w głosowaniu, jeśli sprawa dotyczy ich osobiście.

§ 33. Gminne i Gromadzkie Zebrania Członkowskie wybierają w pierwszym kwartale każdego roku delegatów na Walne Zgromadzenie.

§ 34. 1. Na Gminnych i Gromadzkich Zebraniach Członkowskich przewodniczy delegowany członek zarządu oddziału gminnego Związku Samopomocy Chłopskiej.

2. Zarząd oddziału gminnego Związku Samopomocy Chłopskiej lub wydzielony przez niego Komitet Kredytowy jest w sprawach rozdziału kredytów organem opiniodawczym dla Zarządu Kasy; jego negatywna opinia jest decydująca.

3. W przypadku, gdy Kasa obejmuje swoją działalnością więcej niż jedną gminę, zainteresowane zarządy oddziałów gminnych Związku Samopomocy Chłopskiej wyłonią Komitet Kredytowy, którego zadaniem będzie rozdzielanie wraz z Zarządem Kasy ogólnej sumy kredytów na poszczególne gminy.

§ 35. Zarząd oddziału gminnego Związku Samopomocy Chłopskiej współpracuje z Kasą przez:

- 1) uczestniczenie w planowym i sprawiedliwym podziale kredytów na poszczególne gromady,
- 2) pomoc rolnikom w wypełnieniu druków pożyczkowych przez sekretariat zarządu oddziału gminnego Związku Samopomocy Chłopskiej,
- 3) przyjmowanie i opiniowanie wypełnionych zgłoszeń o pożyczki oraz zbiorowe przesyłanie ich do Kasy,
- 4) kontrolę celowości udzielenia kredytu oraz jego zużycia.

V. Fundusze Kasy.

§ 36. Fundusze Kasy stanowią:

- 1) fundusz udziałowy, ?
- 2) fundusz zasobowy,
- 3) fundusze specjalne.

§ 37. 1. Udział członkowski wynosi 1.000 zł.

2. Członkowie deklarują co najmniej jeden udział. Zarząd może w specjalnie uzasadnionych przypadkach, na podstawie opinii zarządu oddziału gminnego Związku Samopomocy Chłopskiej, zmniejszyć obowiązkową wysokość wpłat na udziały do połowy.

§ 38. Zadeklarowane udziały wpłaca się co najmniej w $\frac{1}{4}$ części przy deklarowaniu, resztę zaś nie później niż w trzech ratach kwartalnych. Zarząd ma prawo rozłożyć wpłatę udziału na dogodniejsze raty z tym zastrzeżeniem, by cała wysokość udziału wpłacona była w terminie jednego roku.

§ 39. Prawo do zwrotu wypowiedzianych udziałów przedawnia się po upływie lat pięciu od daty ustania członkostwa.

§ 40. 1. Fundusz zasobowy tworzy się:

- 1) z wpisowego,
- 2) z przekazywanej corocznie nadwyżki,
- 3) z niepodjętych w ciągu lat pięciu udziałów członkowskich,
- 4) z wpływów z wierzytelności odpisanych na straty w ubiegłych okresach.

2. Fundusz zasobowy służy wyłącznie do pokrycia strat bilansowych i nie podlega podziałowi między członków.

§ 41. Fundusze specjalne mogą być tworzone na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia w ramach wytycznych Banku Rolnego.

VI. Bilanse, podział nadwyżki i pokrywanie strat.

§ 42. Kasa prowadzi rachunkowość według zasad ustalonych przez Bank Rolny.

§ 43. 1. Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy.

2. Po zakończeniu roku obrachunkowego Zarząd Kasy sporządza zamknięcia rachunków nie później niż do dnia 1 marca roku następnego.

§ 44. Inwentarz, bilans i rachunek wyników powinny być zbadane przez Komisję Rewizyjną i podpisane przez Zarząd i Komisję Rewizyjną.

§ 45. Uchwały Walnego Zgromadzenia w sprawie podziału nadwyżki bilansowej zatwierdza Bank Rolny.

§ 46. Wykazane w bilansie straty są pokrywane przede wszystkim z funduszy własnych w porządku ustalonym przez Walne Zgromadzenie.

VII. Rozwiązanie i likwidacja.

§ 47. 1. Rozwiązanie Kasy może nastąpić na mocy decyzji Ministra Skarbu wydanej na wniosek Banku Rolnego.

2. Likwidatora bądź też likwidatorów Kasy wyznacza Bank Rolny.

VIII. Stosunek do Centralnego Związku Spółdzielczego.

§ 48. Sposób wykonywania praw i obowiązków przez Kasę w stosunku do Centralnego Związku Spółdzielczego ustala odrębny regulamin wydany przez Bank Rolny w porozumieniu z Centralnym Związkiem Spółdzielczym.